

Placcaet van de Staten Generael, teghens de Ducaten ende

andere Overyffelsche Muntten.

Den 29 Martii 1593.

Die Staten Generael der Vereenigde Nederlanden, Allen den ghenen die dese sullen sien ofte hooren lesen, Saluyt. Alsoo omme te voorsien jegens de ryfinge ende verloop vander Munte, veele ende verscheyden communicatien gehouden zijn geweest, Daer by, ende midts ondersoeckende d' oorsaecken der selver ryfinge, bevonden is gheweest, den eersten ende principalen oorspronck van dien te zijn, d' onghelijckheyt van de Muntslaghen binnen d' eene ende d' andere deser Provintien ghepleecht: Daer uyt, als uyt een wortel, de voorsz ryfinge, verwisselinghe, en consumptie van goede ende stercke Munte is groeyende, Inder vougen, dat mē wech nemende de voorsz onghelijckheydt, eensamentlick soude kommen te remedieren de voorsz rijfinghe ende verloop. Mits welcken, ende omme de saecke te

prepareren tot de voorgenomen generale reductie vanden gelde, op den voet ende prijse vanden jare 1586. wy t onser vergaderinge in Novembri lestleden hadden gheresolveert te doen op-houden ende cesserer alsoodanigh Munt-werck, als inde Provincien respectie ingevoert was tegen den voet ende ordre genomen ende ghestelt inden voorsz jare 1586. Ende tot verrichtinghe van dien Commissarijen gheschickt te worden by die vanden Rade van State inde Provintien, om alle de Munt-yfers ende Stempels, ter contrarien gebruyckt geweest zijnde, in te trecken: den Munt-meesters ende andere Officieren van der Munte respectivelick, ende elcks in 't stuck sijner Officie te verbieden, ende te interdiceren voorts aen buyten den selven voet vanden jare 1586. te doen, ende te wercken: Op pene van ghestraft

straf te worden als falsarifen volghende de Placcaten, onaengesien particulier consent oft bevel, tot dien gheobtaineert oft te obtineren. Welcke resolutie den respectieve Provincien, Muntmeesteren, Waerdeyns, ende Assayeurs der selver vervolgens gheinsinueert zijnde, is eenpaerlick by d'een ende d'andere gheobdieert, geaccepteert, de Muntysers ende Stempels ingetogen, ende d'ordre ende voet vanden jare 1586. hernomen, uytghesondert inden Landtschappe van Over-Yffel, soo wel in regard vanden Munte opten name vanden selven Landtschappe, als opten name vanden Steden, Deventer, Campen, Zwol, oft eenige der selver aldaer gebruyckt, in welcke Munten veele penningen gemunt zijn beneden den behoortlicken voet, waer deur geschapen soude zijn de voorz. resolutie onvruchtbaer te blijven, tot groot nadeel ende prejuditie vande vereenighde Landen, den goeden Ingesetenen der selver, ende sonderlinge vande commercie, handelinghe ende traffijcke. Waeromme, ende want de weygeringhe der Provincie van Over-Yffel ende drye steden aldaer is teghen d'welvaren vanden Lande, d'unie vande Provincien, ende den tractate met hare Maj. van Engelandt opgericht, tegen den selven van Over-Yffel geprotesteert is gheweest, conformelick onse voorz. resolutie, Inder voughen, dat voorts resteert, ende jeghenwoordelick noodigh wordt in desen voorsien te zijn by souffisante middelen. Ende hoewel men veroorsaect ware, ende het sekerste middel soude wesen te verbieden, ende voor billoen te verklaren alle de penningen by die van Over-Yffel voorz. sedert den jare 1586. herwaerts gedaen munten tegen dē behoortlicken voet en ordonnantie, Nochtans omme by sulcke verbiedinge niet te intetesseeren den ghemeynen cours vande handelinghe, ende ghemeyne saecke: Ende dat oock voorhanden is de generale reductie vanden gelde tot den prijse ende voet vanden jare 1586. by de welcke soodanigh verbodt bequamelicker sal kunnen worden ge-effectueert. **S O O I S T** dat wy by deliberatie van die vanden Rade van State, ende ghehoort 't advijs van de Generael-meesters vander Munte, Hebben gheordonneert ende ordonneren by desen by provisie, ende tot dat by ons naerder ende absolutelick sal worden versien ende gedisponneert.

E E R S T belanghende de penninghen voor date deser in Over-Yffel gemunt, namentlick de Ducaetgens mette twee hoofden, Dat van nu voortane ende tot naerder Ordonnantie als vooren, de selve getolereert sullen worden, tot drye guldens thien stuivers 't stuck: Verbiedende de selve te ontfangen ende uyt te geven tot hooger prijse als voorz. is, Op verbeurte vande selve penninghen, oft de weerde van

dien, ende daer boven op de boete van thien goude Angelotten voor d'eerste, ende 't dobbel van dien voor de tweede reyse, met arbitrale correctie: Alles tot laste van beyde ontfanger ende uytgever ten weder-zijden.

Ende belanghende de penningen die van nu voortaan ter voorseyder Munten gheslaghen souden mogen worden, 't zy dobbele oft enkele Ducaten, Rijcks-daelers, ende alle andere van wat specie die mochten zijn, Hebben alle deselve verklaert, ende verklaren by desen voor billoen: verbiedende die t'ontfangen oft uyt te geven tot wat prijse het zy, Op de verbeurte vande penninghen, oft de weerde van dien, ende daer boven van twee goude Angelotten op eleken penningh, soo wel tot laste vanden ontfanger als uytgever, voor d'eerste, ende 't dobbel van dien voor de tweede reyse, met arbitrale correctie. De voorz. verboden, verklaringen, ende penen stadthoudende ende gheduerende ter tijdt ende wijlen toe die voorz. van Over-Yffel hen effectuelick sullen hebben geconformeert, met den algemeynen voet, ende behoortlicke ordre ende regulen, Ende dat daer van by contrarie edicte ende publicatie by ons te doene, gebleken sal zijn.

Ende tot meerder verseeckeringhe vanden Lande ende goede Ingesetenen van dien, Hebben verboden ende geinterdicteert, verbieden ende interdiceren wel expresselick by desen allen ende yegelicken, 't zy inwoonderen, oft vreemdelinghen binnen dese Provincien handelende, van wat staet, qualiteyt, oft conditie die zijn, te doen eenige toevoeringe ende leveringhe van materialen, oft specien van goude ende silvere uyt den selven ghemeyne Provincien, steden ende plaetsen der selver, op, ende tot de voorz. Munten van Over-Yffel, 't zy Provinciale oft vanden steden aldaer, te samen, oft bysonder, oft eenige penningen aldaer gemunt herwaerts in te voeren, Op pene van confiscatie der materialen ende penningen respectivelick, oft de weerde van dien, in gevalle de toevoeringe, leveringhe, oft weder-invoeringhe alreeds ghedaen ware, ende bewesen konde worden, ende boven dien op de verbeurte van honderdt gouden Angelotten op yeder marck goudts, ende twintigh Angelotten op yeder marck silvers, ter contrarien uytgevoert, geleverd, oft weder ingevoert, voor d'eerste, ende op gelijcke pene voor de tweede reyse, ende daer boven geschavotteert te zijn.

Ordonnerende allen Officieren van Justitie binnen den steden ende ten platten lande, ende voornementlick den Fiscalen van yeder Provincie, te nemen goet scherp oplicht, ende te doen neerstigh vervolgh, omme te achterhalen de voorz. toevoerders, leveraers, ende invoerders, ende die te straffen by den penen boven verklaert. Ordonnerende den Raden

Provinciael, ende allen Magistraten van steden ende ten platten lande, elcks inden sijne, te procederen tot condemnatie van de voorsz penen ende amenden, sonder weygeringe oft uytstel, om wat saecke het soude mogen zijn.

Ende alsoo in regard van de onachtsaemheydt van veele Officieren, ende dat dese jegenwoordige zijn secrete delicten, difficil om t'achterhalen, wy benoodicht zijn gheweest eenige secrete ordre te stellen, omme de contraveurs van dese onse Ordonnantie te achterhalen, Hebben daeromme gheordonneert, ende ordonneren by desen, allen Officieren van Justitie, Capiteynen ende Officieren van Oorloge, ende anderen, den persoonen by ons daer toe gecommiteert, te assisteren met Dienaers van Justitie, oft Soldaten respectivelick, ten eynde sy de voorsz materialen, penningen, ende persoonen, met goede verskertheyd, ende sonder pericule moghen leveren, ende stellen in handen van die vanden Rade voorsz: op pene, in ghevalle van weygeringe ofte verreck, van privatie van heure officien, ende boven dien op arbitrale correctie. Alle de penen boven geroert, te appliceren aen den ghenen, ende in manieren als die by de Ordonnantie vanden jare 1586. gheordonneert zijn gheapliceert te worden: Uytgheseydt den ghenen dien by particuliere commissie anders gheordonneert ende gheaccordeert sullen zijn, oft worden, den welcken sal gewerden t'inhouden van hare commissie.

Ende op dat van dese onse Ordonnantie, verhoudt, ende verklaringhe niemandt eenighe

ignorantie en pretendere, oft onwetenschap daer af en hebbe: Onbieden wy daerom ende bevelen onsen lieven ende zeer beminden den Staten, Stadthouders ende Gedeputeerde Raden vande Provincien respectie, van Gelderlandt ende Graeffschap Zutphen, Hollandt, Zeelandt, Uytrecht, ende Vrieslandt, ende allen anderen Justicieren, Officieren ende Dienaren, des verfocht zijnde, Dat sy dese alomme doen verkondigen, uytroepen, ende publiceren, daermen gewoonlick is uytroepinge ende publicatie te doene. Lastende mede den Stadthouder, Cancellier, President ende Raden Provinciael, den Advocaet Fiscael, ende oock den Procureur generael, ende allen anderen Officieren, Rechteren, ende Justicieren vande voorsz Landen; Mitsgaders Admirael, Viceadmiralen, allen Oversten, Colonnellen, Ritmeesteren, Capiteynen, Officieren ende Bevelhebersen, dese onse Ordonnantien ende Bevelen t'achtervolgen, ende doen achtervolgen: Procederende, ende doende procederen tegens den overtreders van dien, sonder gratie, faveur, dissimulatie, oft verdragh: Alsoo wy 't selve tot der Landen welstandt noodigh bevonden hebben. Gegeven in 's Graven-haghe den negen-en-twintighsten Martii, xv^c. dryen-tnegentigh. Was geparagraphieert 7. Teel-*linck v*. Onder stondt: Uyt bevel van mijne Heeren die Staten Generael der vereenighde Nederlanden. Ter relatie vanden Rade van State der selver, Onderteyckent

Chr. Huygens.